

Begroting 2008, 2^e termijn, bijdrage SP

Voorzitter,

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning - de WMO - heeft de afgelopen periode veel aandacht gekregen. Het gaat dan vooral om de huishoudelijke zorg. Logisch, want de huishoudelijke zorg raakt heel veel mensen. Bijna 2400 Helmondse huishoudens zijn op deze zorg aangewezen. Een groot deel van het WMO-geld gaat er naartoe gaat. Het is een financiële risicofactor voor de gemeente. Reden voor ons om er bij deze begrotingsbehandeling wat uitgebreider bij stil te staan.

Wie dit onderwerp volgt weet dat wij als SP erg veel kritiek hebben op het beleid. Met de landelijke invoering van de WMO is tevens marktwerking ingevoerd. Zorginstellingen moeten met elkaar concurreren om het werk te krijgen en te houden. Dat is nog netjes gezegd, het komt er eigenlijk op neer dat ze tegen elkaar worden uitgespeeld. Zo'n aanpak past volgens ons niet bij de zorg. Niet **markt**werking, maar **samen**werking en solidariteit zijn nodig.

Maar de gemeente moet het ermee doen. Het is nu eenmaal landelijk zo besloten. De gemeente moet de zorg verplicht Europees aanbesteden en de zorginstellingen onderling laten concurreren. De instellingen mogen over de aanbesteding niet onderling overleggen. Dat zou kartelvorming zijn.

Toch heeft de gemeente de ruimte om binnen de grenzen van het landelijk beleid een "maximaal sociaal beleid" te voeren. Neem bijvoorbeeld de aanpak van Boxtel. Boxtel doet niet aan prijsconcurrentie. De zorginstellingen worden dus niet omwille van de financiën tegen elkaar uitgespeeld. Plus Boxtel betaalt een **eenheid**starief van 22,50 euro. Er wordt geen onderscheid gemaakt in lichte hulp (HV1-zorg) en meer complexe hulp (HV2-zorg). Daardoor worden de aanbieders van de zorg in staat gesteld om de bestaande hulp te continueren. En het tarief van 22,50 euro is een schappelijke prijs; de zorginstellingen raken niet in financiële problemen.

Voorzitter, had de wethouder voor zo'n aanpak in Helmond gekozen, wij hadden hem van meet af aan van harte ondersteund. Helaas heeft-ie dat niet gedaan. De Helmondse insteek is niet "hoe kunnen wij een maximaal sociaal beleid voeren", maar wordt vooral beheerst door de vraag: hoe blijven wij binnen het budget?

Nu de stand van zaken op dit moment. Waar blijft de WMO-beleidsnota? Voorzitter, deze vraag hadden wij opgenomen in onze eerste tekst voor deze begrotingsbehandeling. Maar afgelopen weekend viel de nota plotseling op de deurmat. Alsof de wethouder wist dat die vraag zou komen.

Wij hebben nog niet de gelegenheid gehad om het stuk grondig te bestuderen. Wel hebben we gelezen dat het college overweegt om in de loop van 2008 een eigen bijdrage te heffen voor scootmobielen, individuele vervoersvoorzieningen en woningaanpassingen. Hoewel deze maatregel met een ideologisch sausje wordt overgoten - het zou passen bij de WMO en de eigen verantwoordelijkheid - is het eigenlijk gewoon een centenkwesitie. Niet een "maximaal sociaal beleid" is het doel, blijkt weer, het doel is om binnen het budget te blijven. Het gaat hier namelijk om een van de inverdieneffecten. Overigens is een eigen bijdrage helemaal niet

zo vanzelfsprekend als wordt gesteld. Eindhoven bijvoorbeeld kiest ervoor om géén eigen bijdrage voor scootmobielen in te voeren.

Voorzieningen in het kader van de WMO worden toegekend op basis van een indicatie. We mogen aannemen dat wie zo'n voorziening krijgt toegekend, deze voorziening dan ook echt nodig heeft. Om nóg meer eigen bijdragen toe te voegen aan die al bestaan, vinden wij niet sympathiek en niet solidair. Ook al bestaat er een anti-cumulatiebeding tegen opeenstapeling van eigen bijdragen, de financiële drempel wordt zo gestaag toch steeds hoger. Dit is volgens ons ongewenst. Wij hebben hiervoor een motie.

Voorzitter, wij kunnen de huidige stand van zaken met de thuiszorg niet goed beoordelen. Vorige week woensdag is de termijn verstreken dat instellingen kunnen inschrijven. Maar wij weten niet wat er uit de bus is gekomen. Welke instellingen hebben ingeschreven en hóe hebben ze ingeschreven? Hebben ze gedeeltelijk ingeschreven of misschien wel helemaal niet? En hoe wordt omgegaan met kwaliteitseis 22 uit het bestek? Deze kwaliteitseis stelt hogere eisen aan de hulpen die eenvoudige zorg verlenen; de alfahulpen. Het gaat om de signaleringsfunctie. Maar dat kan niet, horen wij van verschillende kanten, want alleen met medewerkers in loondienst kun je aan die kwaliteitseis voldoen. Alfahulpen zijn niet in loondienst. Kortom, is de thuiszorg voor volgend jaar veiliggesteld? We horen graag een reactie van de wethouder.

Ik heb nog twee punten bij dit blokje WMO en thuiszorg. De indicatiestelling en de manier waarop daarmee wordt omgegaan leiden tot een enorme verschuiving van uitgebreidere HV2-hulp naar eenvoudige HV1-hulp die een stuk goedkoper is. In de beleidsnota WMO wordt gesproken over een kanteling. Deze kanteling is ook een van de inverdieneffecten; het maakt het voor de gemeente een stuk goedkoper. Het lijkt alsof niet de kwaliteit van de zorg voorop staat, maar dat erop wordt gestuurd om de goedkope zorgvariant toe te wijzen. Overigens heeft deze kanteling grote gevolgen voor de medewerkers en leidt het tot organisatorische problemen. Voor gekwalificeerde medewerkers dreigt ontslag omdat hun werk wegvalt. Tegelijkertijd zijn zóveel extra alfahulpen nodig dat ze amper nog te vinden zijn. Wil de wethouder hierop reageren?

Het tweede punt is beslispunt 6. Met dit beslispunt heeft de raad uitgesproken om niet meer geld aan de WMO uit te geven dan van het Rijk wordt ontvangen. Het gaat hier om een soort afspraak van de raad met zichzelf die de raad ook weer naast zich neer kan leggen. Maar ondertussen is deze afspraak wel taakstellend voor de verordening. Het is een keurslijf dat een financieel royelere WMO in de weg zit. Hoe ziet het college dat? Graag een reactie.

Voorzitter, dan stap ik over naar een ander onderwerp. We hebben in onze eerste termijn aan het college een vraag gesteld over de vangnetregeling voor het schoolzwemmen. Zoals wij het lezen, krijgen ouders straks een korting op zwemlessen voor hun kind. Wordt dit inderdaad de invulling van deze vangnetregeling? Voorzitter, als dat zo is, dan gaat deze regeling in onze ogen te kort schieten. Wie rond moet komen van een minimum inkomen of iets daar boven heeft gewoon niet de ruimte voor extra uitgaven zoals zwemlessen. Ons ideaal blijft dat op de basisscholen het schoolzwemmen weer in het vakkenpakket terug komt, ook omdat het natte gym is. Dat lijkt een brug te ver voor het college, maar de tussenoplossing die nu uit de bus lijkt te komen is wel erg mager. Gezien het belang van het zwemmen in ons waterrijk land is het zaak om geen financiële drempel op te werpen voor huishoudens met een smalle beurs. Wij dienen hiervoor een motie in.

Hiermee komen we op het armoedebeleid. Eindhoven geeft wederom een goed voorbeeld. Allerlei regelingen – denk aan collectief vervoer, collectief aanvullende verzekering, bijzondere bijstand - hanteren een inkomensgrens van 110 procent van het norminkomen of het minimuminkomen. Wie daar net boven zit, vist langs het net, terwijl die evengoed krap zit. Om daar iets aan te doen heeft het Eindhovense college besloten om de inkomensgrens 10 procent op te schroeven, naar 120 procent van het minimuminkomen. Meer gemeenten hanteren de 120 procent grens. Wij denken dat het een goede zaak is dat Helmond de regelingen inventariseert waar dit een rol speelt en ook besluit de 120 procent-grens te hanteren. Een verruiming dus van het minimabeleid. Wij dienen hierover een motie in.

De brief van de ruilwinkel die onlangs is rondgestuurd, sluit aan op het armoedebeleid. De ruilwinkel verzoekt om een structurele subsidie van 25.000 euro of een incidentele subsidie van 50.000 euro om tenminste het komende jaar te overbruggen. Wij hebben eerder een toelichting hierop gekregen van mevrouw van Kooten van de ruilwinkel. Al geruime tijd geleden is dat subsidieverzoek ingediend maar – als wij het goed begrijpen – dat is nooit in behandeling genomen. Hoe dan ook, die voorgeschiedenis waardoor het verzoek nu plotsklaps op ons bordje ligt, snappen wij niet. Gezien het belang van het armoedebeleid begrijpen wij niet dat dit niet gewoon is meegenomen. Kan de wethouder dat toelichten?

Voorzitter, de begroting meldt als doelstelling dat *'er géén wijken zijn met hoge concentraties van sociaal - economische achterstandsgroepen'*. Wij stelden daarop voor om deze formulering te veranderen. Namelijk in: *'dat de Helmondse wijken gedifferentieerd zijn opgebouwd'*. Hierop reageerde het college met de opmerking geen behoefte te hebben aan een semantische discussie, een discussie over woorden. Maar zo zit het volgens ons toch niet helemaal. Het valt op dat volgens de formulering van het college bijvoorbeeld Dierdonk aan de norm voldoet. In deze wijk bevinden zich inderdaad geen hoge concentraties achterstandsgroepen. Maar zou je onze formulering gebruiken dan is er een probleem, want je kunt Dierdonk toch niet echt een gedifferentieerde wijk noemen. Dus: het gaat hier om meer dan een discussie over woordjes, het gaat over inhoud. Waar het ons om gaat is dat in de toekomst beter gekeken wordt naar een gedifferentieerde opbouw van wijken. Is het college het hierover met ons eens?

Voorzitter, wij zouden graag ook dieper op het aspect sociale woningbouw in zijn gegaan. Ware het niet dat dit onderwerp nog maar kort geleden al zeer uitgebreid behandeld is tijdens de vaststelling van de nieuwe Woonvisie. Toch willen wij hier uitgesproken hebben dat we teleurgesteld zijn over het voorgestelde beleid. Een beleid dat uitspreekt dat Helmond moet groeien, maar dat er een stop komt op sociale woningbouw.

Dan willen wij nog iets kwijt over het sociaal raadsliedenwerk. In antwoord op onze vragen geeft het college aan dat ze meer gebruik wil maken van vrijwilligers om mensen met vragen te kunnen ondersteunen. Voorzitter, met alle respect naar de vrijwilligers die inderdaad zeer veel en nuttig werk in Helmond leveren, wij zien liever dat professionals het werk blijven uitvoeren. Bij simpelere werkzaamheden zou wel gekeken kunnen worden of deze door MBO-ers uitgevoerd kunnen worden. Maar de maatschappij wordt steeds complexer en daarmee worden de problemen waar mensen mee geconfronteerd worden ook steeds complexer. Daar is toch een gedegen ondersteuning bij nodig. Niet voor niets is de vraag naar sociaal juridische dienstverleners de afgelopen jaren zo gegroeid. Ik kan er over meepraten: ik ben van origine maatschappelijk werker, maar ik begreep steeds minder van alle ingewikkelde papieren. Het is een vak apart geworden.

Daarnaast zit je met het probleem van aansprakelijkheid. Een HBO-er / MBO-er met de juiste

papieren kan zich verzekeren tegen fouten die hij of zij maakt, zodat de klant er geen nadeel van ondervindt. Het is maar de vraag of dit ook kan bij vrijwilligers. Hoe kijkt het college tegen deze zienswijze aan, nu we de kans hebben gekregen onze vraag wat nader toe te lichten?

Voorzitter, een heel ander onderwerp. In de krant lasen wij dat Eindhoven – inderdaad weer Eindhoven - voornemens is om in de toekomst de reclameverlichting uit te doen na 23.00 uur 's avonds. Het sluit aan bij het maatschappelijk bewustzijn dat we zuinig moeten zijn met onze energie en beter na moeten denken over het gebruik hiervan. En daarbij neemt de lichtvervuiling af. Mensen zetten zich persoonlijk al volop in om dit na te streven, bijvoorbeeld door energiezuinigere lampen te gebruiken. We zien de stap die Eindhoven zet als een goede stap om ook ondernemers een duik in het zakje te laten doen. Graag zouden wij zien dat eenzelfde initiatief in Helmond genomen wordt. Daarbij willen we wel graag eerst duidelijkheid over de haalbaarheid, uitvoerbaarheid en eventuele gevolgen voor mens en natuur. Hiervoor dienen wij een motie in.

Tot slot een kwestie die we op de valreep op ons bordje kregen. Het is niet onze gewoonte om vandaag maar lukraak zaken aan de orde te stellen, maar deze kwestie lijkt ons ernstig genoeg. Het gaat om de alarmkreet van de Atlant Groep die we gisteren ontvingen. De Atlant Groep stelt onder meer dat straks 80 medewerkers zonder werk zitten omdat de gemeente het bedrijf het groenonderhoud niet heeft gegund. Het bedrijf stelt dat ze oplossingen heeft aangedragen, maar dat die “onbespreekbaar” bleken. Wij denken dat een reactie van de wethouder op zijn plaats is.

Tot zover.